

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 103 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 31 МАЙ 1993
Г. ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ СРЕД
БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА**

Обн. ДВ. бр.48 от 4 Юни 1993г., попр. ДВ. бр.52 от 18 Юни 1993г., изм. ДВ. бр.54 от 13 Юни 1995г., изм. ДВ. бр.20 от 8 Март 1996г., изм. ДВ. бр.38 от 23 Април 1999г., изм. ДВ. бр.73 от 17 Август 1999г., изм. ДВ. бр.101 от 29 Октомври 2002г., изм. ДВ. бр.89 от 12 Октомври 2004г., изм. ДВ. бр.79 от 6 Октомври 2009г.

**МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ
ПОСТАНОВИ:**

Чл. 1. (1) С това постановление се определят условията и редът за осъществяване на образователна дейност на Република България спрямо чуждестранни граждани и лица без гражданство, които са от българска народност и живеят поотделно или в български общности в чужбина.

(2) Българската народност по смисъла на това постановление се определя въз основа на поне един от следните документи:

1. акт за раждане, кръщелно свидетелство или друг акт за гражданско състояние;
2. паспорт или друг официален документ за самоличност;
3. документ, издаден от организация на българска общност в чужбина.

(3) По изключение право по това постановление могат да ползват и лица от българска народност, които не притежават документ по ал. 2.

Чл. 2. Дейността по ал. 1 на чл. 1 включва:

1. обучение в Република България;
2. учебно-методическа помощ за учебните заведения с преподаване на български език за курсовете по български език в чужбина;
3. подпомагане на настоятелства, читалища, печатни издания, радио- и телевизионни предавания и на други организации на българската общност в чужбина.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 20 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Министерството на образованието, младежта и науката организира и координира дейността по ал. 1 на чл. 1 във взаимодействие с Агенцията за българите в чужбина и Министерството на външните работи.

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 1996 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 73 от 1999 г.) Министерството на образованието и науката ежегодно осигурява до 400 места, субсидирани от държавата, за приемане на лица от българска народност за студенти за пълен курс на обучение включително подготвителен курс по български език в държавните висши училища на Република България по специалности и по ред, определени от министъра.

(2) (Нова - ДВ, бр. 89 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Министерството на образованието, младежта и науката осигурява ежегодно до 15 места, субсидирани от държавата, за приемане на студенти за пълен курс на обучение, включващ подготвителен курс по български

език в държавните висши училища на Република България. Местата са предназначени за класираните на първо място на национални олимпиади по български език и литература от държавите, в които се провеждат такива олимпиади, както и за първенците, завършили Болградската гимназия, Приморския украинско-български лицей, гимназиите в с. Городне и в с. Каменка, Украйна, Българския теоретичен лицей в Кишинев, Тараклийския педагогически колеж, Музикалния колеж в с. Твърдица, Република Молдова, гимназиите в Димитровград и в Босилеград, Сърбия и Черна гора, Българския теоретичен лицей в Букурещ и Теоретичния лицей в с. Дудещи Веки, Румъния, и Училището за национално възраждане в Повлодар, Република Казахстан, излъчени от съответните училища, по избрани от тях специалности, с изключение на областите на висше образование изкуства, здравеопазване и спорт.

(3) (Нова - ДВ, бр. 73 от 1999 г., предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 89 от 2004 г.) Студентите, приети по реда на ал. 1 и 2, заплащат такси за обучението си в размера, определен за българските граждани.

(4) (Нова - ДВ, бр. 38 от 1999 г., предишна ал. 2 - ДВ, бр. 73 от 1999 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 89 от 2004 г.) В държавните и общинските общообразователни и професионални училища на Република България могат да се обучават лица от българска народност при условията и по реда, установен за българските граждани.

(5) (Нова - ДВ, бр. 38 от 1999 г., предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 73 от 1999 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 89 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Министерството на образованието, младежта и науката ежегодно осигурява до 50 места, субсидирани от държавата, за обучение на лица от българска народност в държавните и общинските общообразователни и професионални училища на Република България по ред, определен от министъра.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 1995 г., бр. 20 от 1996 г., предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., предишна ал. 2 - ДВ, бр. 73 от 1999 г., предишна ал. 5 - ДВ, бр. 89 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Лицата от българска народност могат да кандидатстват съгласувано с Министерството на образованието, младежта и науката и да се обучават в български държавни висши и средни училища и срещу заплащане на 30 на сто от пълната такса за обучение на чуждестранни граждани.

(7) (Нова - ДВ, бр. 54 от 1995 г., изм., бр. 20 от 1996 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 38 от 1999 г., предишна ал. 2 - ДВ, бр. 73 от 1999 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 89 от 2004 г.) Когато намалената такса е по-ниска от издръжката за обучението на един студент или ученик, определена въз основа на диференцирани нормативи, разликата се осигурява от държавния бюджет.

(8) (Нова - ДВ, бр. 89 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Министърът на образованието, младежта и науката определя при необходимост различен ред за прием по ал. 1 и 6 за отделни български общности и лица.

Чл. 5. (1) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 89 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Министерството на образованието, младежта и науката ежегодно осигурява за лица от българска народност до 12 докторантури и до 120 месеца следдипломна специализация.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Тематиката на докторантурите и специализациите се утвърждава от министъра на образованието, младежта и науката.

(3) (Нова - ДВ, бр. 73 от 1999 г.) Докторантите и специализантите, приети по реда на ал. 1, заплащат такси за обучението си в размера, определен за българските граждани.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 20 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Министерството на образованието, младежта и науката ежегодно осигурява за лица от българска народност:

1. (изм. - ДВ, бр. 89 от 2004 г.) до 10 едномесечни или до 20 двуседмични курсове за квалификация на педагогически кадри с до 30 участници;

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 89 от 2004 г.) до 8 едномесечни или до 16 двуседмични педагогически практики с до 30 участници - за студенти по педагогически и лингвистични специалности от чуждестранни висши училища с преподаване на български език;

3. (нова - ДВ, бр. 89 от 2004 г.) до 10 едномесечни или до 20 двуседмични лингвистични практики с до 30 участници - за ученици от чуждестранни средни и неделни училища с преподаване на български език.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 20 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Министерството на образованието, младежта и науката осигурява за обучение зад граница на лица от българска народност годишно до 2 на сто от тиража на издаваните в Република България учебници.

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 89 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Министерството на образованието, младежта и науката изпраща в чуждестранните средни и висши училища преподаватели по български език и литература, българска история, българска музика, български народни инструменти, български народни танци и начални учители. Общият брой на преподавателските места за една учебна година не може да надвишава 30.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Подборът на преподавателите се осъществява от Министерството на образованието, младежта и науката въз основа на конкурс.

Чл. 8а. (Нов - ДВ, бр. 89 от 2004 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Министерството на образованието, младежта и науката осигурява ежегодно за чуждестранни ученици и студенти от българска народност, обучаващи се в Република Молдова, Украйна, Сърбия и Черна гора, Република Македония, Румъния, Република Албания и в Република Казахстан, по 50 места за двуседмичен отдых в базите за отдых на Министерството на образованието, младежта и науката по ред, определен от министъра на образованието, младежта и науката. Средствата за отдиха се осигуряват от бюджета на Националния център за отдых, възстановяване и спорт.

(2) Предимство за ползване на местата по ал. 1 имат първенците на национални олимпиади по български език и литература и първенците на конкурси за лично творчество, български език, литература, история, музика, танци и изкуство.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Чуждестранни ученици и студенти от българска народност с изключение на тези по ал. 1 ползват базите за отдых и туризъм към Министерството на образованието, младежта и науката и при условията за българските учащи се.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 20 от 1996 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Средствата за изпълнението се осигуряват ежегодно от държавния бюджет по

предложение на Министерството на образованието, младежта и науката.

(2) (Нова - ДВ, бр. 89 от 2004 г.) Лицата по чл. 4, ал. 1, 2 и 5, по чл. 5, ал. 1 и по чл. 6 имат право на стипендия, както и да ползват студентски и ученически общежития и столове, субсидирани от държавата.

(3) (Нова - ДВ, бр. 20 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г., предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 89 от 2004 г.) Средствата за стипендии и разходите за обучение на студентите по чл. 4, ал. 1 и 2 и на докторантите по чл. 5, ал. 1 се осигуряват от бюджетите на съответните висши училища, а за учениците по чл. 4, ал. 5 - от бюджетите на съответните общински общообразователни и професионални училища.

(4) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 89 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Средствата за стипендии за специализантите по чл. 5, ал. 1 се осигуряват от бюджета на Министерството на образованието, младежта и науката.

(5) (Нова - ДВ, бр. 38 от 1999 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 101 от 2002 г., в сила от 01.01.2002 г., предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 89 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Средствата за стипендии и разходите за обучението на лицата по чл. 6 се осигуряват от бюджета на Министерството на образованието, младежта и науката.

Заклучителни разпоредби

§ 1. Отменя ал. 4. на чл. 3 от Постановление № 145 на Министерския съвет от 1991 г. за обучение на чуждестранни граждани във висшите и полувисшите учебни заведения на Република България срещу заплащане (ДВ, бр. 64 от 1991 г.).

§ 2. (Попр. - ДВ, бр. 52 от 1993 г.) Изменя Постановление № 120 на Министерския съвет от 1990 г. за условията и правата за получаване на стипендии от студентите от висшите учебни заведения, полувисшите институти и аспирантите (обн., ДВ, бр. 98 от 1990 г., изм. и доп., бр. 59, 81 и 92 от 1991 г., бр. 26 от 1992 г.; попр., бр. 34 от 1992 г.; изм., бр. 95 от 1992 г.) като в т. 3 на чл. 1 и в ал. 1 и 2 на чл. 21 след думите "чуждестранни граждани" се добавя "и лица без гражданство".

§ 3. В чл. 1 от Постановление № 56 на Министерския съвет от 1991 г. за издаване и разпространение на учебници (ДВ, бр. 31 от 1991 г.) накрая се добавя "в Република България и в чужбина, както и за изучаването на български език и българска история от лица от българска народност в учебни заведения и курсове по български език в чужбина".

§ 4. (Изм. - ДВ, бр. 20 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г.) Изпълнението на това постановление се възлага на министъра на образованието, младежта и науката.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 231 ОТ 25 СЕПТЕМВРИ 2009 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

(ОБН. - ДВ, БР. 79 ОТ 2009 Г.)

§ 11. Навсякъде в Постановление № 103 на Министерския съвет от 1993 г. за

осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина (обн., ДВ, бр. 48 от 1993 г.; попр., бр. 52 от 1993 г.; изм. и доп., бр. 54 от 1995 г., бр. 20 от 1996 г., бр. 38 и 73 от 1999 г., бр. 101 от 2002 г. и бр. 89 от 2004 г.) думите "министърът на образованието и науката", "министъра на образованието и науката" и "Министерството на образованието и науката" се заменят съответно с "министърът на образованието, младежта и науката", "министъра на образованието, младежта и науката" и "Министерството на образованието, младежта и науката".